

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE, PODNEBJE IN ENERGIJO

Langusova ulica 4, 1535 Ljubljana

T: 01 478 82 00

E: gp.mope@gov.si

www.mope.gov.si

Služba vlade za zakonodajo

Številka: 007-140/2025

Datum: 17. 10. 2025

Zadeva: predlog Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju – pripombe

Zveza: vaš dopis št. 354-46/2025/2 z dne 8. 10. 2025

Spoštovani,

Na Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo ste v okviru medresorskega usklajevanja pri sprejemu predloga Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju (v nadaljevanju: uredba) posredovali dopis v katerem ste podali predloge redakcijskih in nomotehničnih popravkov, na katere odgovarjamo v nadaljevanju tega dopisa.

Z navedbo, da je potrebno pred sprejemom uredbe izvesti celovito presojo vplivov na okolje, se ministrstvo ne more strinjati, saj uredba ne izpolnjuje temeljnega pogoja iz Direktive 2001/42/ES – ne gre namreč za načrt ali program, ki bi predstavljal okvir za prihodnja soglasja za izvedbo projektov iz priloge 1 ali 2 PVO direktive.

Predlagana uredba – tudi v smislu avtonomnega pojmovanja prava EU predstavlja regulativni akt, ne pa načrta ali programa, ki bi predstavljal okvir za soglasje za zgoraj navedene projekte. Uredba nima navezave na geografsko območje, še posebej pa je pomembno, da ne predstavlja pravne podlage, ki bi določala velik nabor meril in pogojev (okvir) za soglasje za projekte, ki so predmet PVO direktive. Uredba sploh nima navezave na PVO direktivo.

Navedeno je pomembno, ker je potrebno upoštevati razlike, ki izhajajo iz različnega dejanskega stanja, ki je bilo obravnavano v sodbo. Upoštevati je potrebno drugačen namen in pravno podlago, vsebino in nacionalno in EU pravno naravo predlagane uredbe in belgijske odredbe in okrožnice, obravnavane v sodbi Sodišča EU C 24/19 z dne 25. 6. 2020. Belgijska sprememba Odredbe in okrožnica sta bili med drugim izdani na podlagi dekreta belgijske vlade glede okoljske politike ter z izrecnim namenom urejanja postopkov presoje vplivov na okolje, nanašali sta se samo na vetrne elektrarne in sta določali pogoje, ki je bilo potrebno upoštevati pri postavitvi oziroma gradnji VE. Še več, okrožnica (kot interni akt politične diskrecije) se je izrecno nanašala (le) na postopek presoje vplivov na okolje in je bila tudi izrecno poimenovana kot „Okvir za presojo in pogoji za postavitev vetrnih elektrarn“.

Prav tako se ne strinjamo z obveznostjo izvedbe celovite presoje vplivov na okolje glede domnevno sistematičnega razlikovanja med posameznimi viri hrupa. Osnovna razlika med industrijskimi in linijskimi viri hrupa, letališčem oz. npr. pristaniščem je ta, da industrijski viri hrupa obratujejo znotraj objektov, transport po železnicah, cestah, zraku ter pretovor blaga pa se dogaja na odprtem.

Tehnične možnosti preprečevanja širjenja hrupa v okolju za vire hrupa, ki obratujejo znotraj stavb so na voljo. To področje hrupa urejajo predpisi na področju gradnje objektov.

Tehničnih možnosti preprečevanja širjenja hrupa za vire hrupa, ki zaradi njihove narave dela obratujejo na odprtem, ni na voljo. Tovrstni viri hrupa lahko izvajajo le ukrepe zmanjševanja hrupa na viru hrupa (npr. tišji asfalti, ukrepi na tirih, vzdrževanjem objektov in naprav ipd.), na prenosni poti (protihrupna zaščita) in pri sprejemniku (pasivna zaščita stavb).

Tehnološko gledano imamo za emisije snovi v zrak in vode na voljo ustrezne tehnike čiščenja. Tehnik čiščenja energije ni, zato so mejne vrednosti kazalcev hrupa za posamezne vire hrupa med seboj različne in se prilagajajo tehničnim zmožnostim obratovanja posameznega vira hrupa. Podobno kot v Sloveniji so razlike med mejnimi vrednostmi virov hrupa v vseh evropskih državah.

Razlike v metodologijah ocenjevanja hrupa med industrijskimi viri hrupa, linijskimi viri ali letališči imajo podoben vzrok – način njihovega obratovanja in želja za realno oceno hrupa, ki pri tem nastaja.

Industrijski viri se uvrščajo med točkaste vire hrupa, ocenjevanje njihovega hrupa se lahko učinkovito izvede z meritvami hrupa pred stavbami, kjer je hrup takega industrijskega vira najvišji. Meritve se skladno s standardom ISO 1996-1/2 izvedejo kot kratkotrajne meritve z ustrezno opredeljenimi emisijskimi in meteorološkimi razmerami. Rezultat take meritve je kazalec, ki izkazuje obremenjenost okolja v času dneva, večera in noči.

Hrup cest, železnic ali letališč se ocenjuje z računskimi metodami, saj bi bilo izvajanje meritev, ki bi bile dovolj dolge, da bi zajele vse emisijske situacije vira hrupa pred vsemi stavbami, ki mejijo na posamezno cesto, železnico ali letališče časovno in stroškovno nemogoče izvesti. Vhodni podatki v računske metode so: povprečni letni dnevni promet, povprečno letno vreme, povprečna letna kakovost asfaltov, tirov ipd. zato je rezultat tovrstne računske metode kazalec hrupa, ki izkazuje letno (dnevno, večerno in nočno) obremenjenost okolja s hrupom. Tak pristop imajo vse evropske države.

Pojasnila k pripombam na člene

K 2. členu

V ta člen smo poleg odstavka, ki pojasnjuje, za katere vire hrupa se predmetna uredba ne uporablja, dodali še drugi odstavek, ki določa, kaj je vir obremenjevanja s hrupom, in četrti odstavek, ki določa ukrepe varstva pred hrupom. Vsebina drugega in četrtega odstavka je bila predhodno urejena v členu 3 (izrazi). Razumemo pripombo SVZ, da bi lahko člen vsebinsko izboljšali, vendar v tem trenutku za kaj takega ne vidimo možnosti.

Pripombo, da bi morali obrazložiti vzrok izključitev hrupa ladij iz predmeta obravnave uredbe, smo upoštevali in v obrazložitvi tega člena zapisali vzroke.

K 3. členu

Pripomba je upoštevana. Točke 7, 8, 9, 10 in 19, 3. člena Uredbe smo premaknili v Prilogo 1 Uredbe.

Prav tako smo v sodelovanju z Ministrstvom za infrastrukturo dopolnili izraze letališče, mednarodno letališče ter pristanišče (točke 11, 13 in 22).

Popravili smo izraz mirno območje poselitve, ki je v 15. točki.

Predlog, da se izraza »vir onesnaževanja okolja s hrupom« in »vir hrupa« skrčita na en izraz npr. »vir hrupa« nismo mogli sprejeti. Oba izraza se v tej obliki uporabljata že od Uredbe o hrupu v naravnem in življenjskem okolju (Uradni list RS, št. 45/95 s spremembami). Uredba ureja obremenjevanje okolja s hrupom zaradi obratovanja virov hrupa, s tem je tudi vzpostavljena povezava na Zakon o varstvu okolja, katerega cilj je preprečitev in zmanjšanje obremenjevanja okolja.

K 4. členu

Pripombo za enostavnejši zapis tretjega odstavka tega člena smo sprejeli in tretji odstavek poenostavili in razdelili na tretji in četrti odstavek. Uporabljeno izrazoslovje je usklajeno z Zakonom o urejanju prostora in njegovimi podzakonskimi akti.

K 5. členu

Kot je pojasnjeno v uvodnih odstavkih tega dopisa, se viri hrupa razlikujejo glede na to, kako obratujejo. Nekateri viri hrupa zaradi narave svojega obratovanja, lahko obratujejo v stavbah, drugi ne. V skladu s tem so tudi prilagojene mejne vrednosti, ki so za njih predpisane.

V zvezi s »Smernicami o hrupu v okolju za evropsko regijo«, ki jih je v oktobru 2018 pripravila Svetovna zdravstvena organizacija (WHO) pojasnjujemo, da smernice sicer podajajo funkcije med odmerkom in učinkom za vplive hrupa cest, železnic, vetrnih elektrarn in prostočasnega hrupa na zdravje in na podlagi teh funkcij tudi podajajo priporočila za imisijske ravni hrupa (t.j. mejne vrednosti), ki jih ne bi smeli preseči, da bi preprečili te vplive na zdravje, vendar pa ne vsebujejo navodil o tem, kako naj se te mejne vrednosti izvajajo in uveljavljajo ter kakšne naj bodo posledice prekoračitve.

Iz poročil evropskih držav je razvidno, da so mejne vrednosti, ki se uporabljajo v evropskih državah, na splošno višje, torej manj stroge od intervencijskih ravni, ki jih priporoča WHO. Za vetrne turbine približno 60 % držav EU, ki ima za njih predpisane mejne vrednosti, uporablja vrednosti, ki so višje od priporočenih. Za hrup cest in železnic je takih držav 80 do 90 %, za hrup zrakoplovov pa vse države EU, ki imajo za njih predpisane mejne vrednosti, uporabljajo mejne vrednosti, ki so višje od priporočila WHO. V svoji smernici WHO navaja, da je treba smernico razumeti kot podlago za proces oblikovanja politik, v katerem se preučujejo različne možnosti. Pri političnih odločitvah, kot so določitev mejnih vrednosti na podlagi smernic, pa se upoštevajo dodatni dejavniki kot so: izvedljivost, stroški in podobno, ki vplivajo na končno izbrano mejno vrednost hrupa.

V Sloveniji še nismo izvedli pogovora o izvedljivosti in stroških prilagajanja mejnih vrednosti kazalcev hrupa k intervencijskim vrednostim iz WHO smernic, zato so mejne vrednosti kazalcev hrupa v Uredbi enake kot so bile predpisane z Uredbo o hrupu v naravnem in življenjskem okolju (Uradni list RS, št 45/95 s spremembami). Meje vrednosti kazalcev hrupa v Sloveniji, vključno s stopnjami varstva pred hrupom, so primerljive z mejnimi vrednostmi in stopnjami varstva pred hrupom v Švici.

K 6. členu

Pojasnila, glede določanja mejnih vrednosti kazalcev hrupa smo pojasnili v pojasnilih na 5. člen, pojasnila glede dolgotrajnega povprečenja pa smo vnesli v obrazložitev tega člena.

K 7. členu

V zvezi s pripombo, da je neprimerno pojasnilo k prvemu odstavku tega člena, da se kazalci hrupa ocenjujejo na mestih ocenjevanja, določenih v skladu s predpisom, ki ureja prvo ocenjevanje in obratovalni monitoring za vire hrupa ter pogoje za njegovo izvajanje, pojasnjujemo, da imamo primerljiv način povezave Uredbe in Pravilnika za vse medije, ki so del varstva okolja, to je v:

- Uredbi o emisiji snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja,
- Uredbi o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih voda v vode in javno kanalizacijo,
- Uredbi o elektromagnetnem sevanju v naravnem in življenjskem okolju in
- osnutku Uredbe o omejevanju svetlobnega onesnaževanja okolja.

Mesto ocenjevanja kazalcev hrupa urejata tako Uredba kot tudi Pravilnik. Te vsebine bi bilo smiselno urediti le Pravilniku. Tega se bomo lotili, v naslednji spremembi Uredbe, ko bomo hkrati prenovili tudi Pravilnik o prvem ocenjevanju in obratovalnem monitoringu za vire hrupa ter o pogojih za njegovo izvajanje.

K 9. členu

Osmi in deveti odstavek 9. člena sta nastala, kot rešitev investicijskega krča, ki se je pojavil s črtanjem prvega odstavka 94. člena Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 92/13) z dne 8. 11. 2013. Prvi odstavek 94. člena Zakona o varstvu okolja je omogočal, da lahko ministrstvo povzročitelju obremenitve izda dovoljenje za začasno ali občasno čezmerno obremenitev okolja.

Osmi odstavek se uporablja v postopkih presoje vplivov na okolje za linijske vire hrupa in mednarodna letališča predvsem kadar gradnja poteka znotraj naselij.

Deveti odstavek se uporablja v fazi obratovanja linijskega vira oz. mednarodnega letališča. Žal je hrup funkcija prometa, tehnik čiščenja hrupa ne poznamo, ukrepi varstva pred hrupom pa v naseljih ne omogočajo zagotavljanje z uredbo predpisanih mejnih vrednostih.

Oba odstavka sta prestala test časa in uporabe v upravnih postopkih. Po našem mnenju zadovoljivo ščitita interese tako prebivalcev in strank v postopkih kot tudi investitorjev. Podobne rešitve imajo tudi druge države EU.

K 10. členu

Opozorjene nomotehnične pomanjkljivosti smo odpravili.

Zahteva, da se izvajajo ukrepi, ki glede na stroške najbolj učinkovito zmanjšajo hrup, je vključena tudi v ZVO-2. Na primer vsi BAT ukrepi imajo vključeno stroškovno plat. Stroški so tudi kriterij, kdaj se odločimo odpadke predelovati in kdaj odstranjevati. Merilo za izbor strategij in ukrepov za razvoj Direktive END je zmanjšanje škodljivih učinkov in razmerja med stroškom in učinkovitostjo (tretji odstavek 11. člena Direktive). Prav tako je ocena stroškovne učinkovitosti ukrepov varstva pred hrupom obvezna vsebina Operativnih programov varstva pred hrupom (Priloga 5 Direktive).

Večji upravljavci virov hrupa, npr. Ministrstvo za infrastrukturo in DARS sta izdelala kriterije za načrtovanje učinkovitih ukrepov varstva pred hrupom. Sprejela jih je Vlada Republike Slovenije skupaj z Operativnim programom varstva pred hrupom ([url:gov.si/assets/ministrstva/MOP/Operativni-programi/op_hrup.pdf](http://url.gov.si/assets/ministrstva/MOP/Operativni-programi/op_hrup.pdf)), in sicer:

->ŽP-2 smernica za načrtovanje aktivnih ukrepov varstva pred hrupom železniškega prometa« in
->AC-2 navodilo za oceno učinkovitosti in ekonomske upravičenosti protihrupnih ukrepov«

K 13. členu

Ta člen je poizkus priprave napotila tistemu, ki je pobudnik spremembe namenske rabe zemljišča, da premisli vsaj za 20 let v prihodnost, ali bodo območja okoli zgrajenih objektov (običajno stanovanja) dosegala standarde kakovosti okolja predpisane z uredbo.

Če je obremenitev okolja že višja od predpisanih standardov okolja, mora pobudnik spremembe OPN zagotoviti ustrezne protihrupne ukrepe, načrtovane za 20 let v prihodnost.

MOPE bo v sodelovanju z MNVP preučil možnost izboljšave te določbe v postopku priprave nove uredbe

K 24. členu

Predlog smo upoštevali in v tretji odstavku tega člena zapisali »se v postopkih izdaje integralnega gradbenega dovoljenja in postopkih izdaje ali spremembe okoljevarstvenega soglasja, začetih pred uveljavitvijo te uredbe, za gradbišča, namesto dolgoročne povprečne ravni hrupa za vsa ocenjevalna obdobja v letu, upošteva tudi krajše obdobje«.

S tem smo ugodili zahtevi Ministrstva za naravne vire in prostor in Ministrstva za infrastrukturo, da se že izdelane strokovne podlage, ki so bile vsebinsko že obravnavane in so predstavljale podlago za izdajo pozitivnega mnenja MOPE glede emisij hrupa v integralnem postopku, lahko uporabijo za nadaljevanje upravnega postopka.

K 25. členu

Strinjamo se, da je s sprejetjem, Direktive komisije (EU) 2015/996 o določitvi skupnih metod ocenjevanja hrupa v skladu z Direktivo 2002/49/ES Evropskega parlamenta in Sveta (v nadaljevanju: Cnossos-EU), v državah članicah storjen velik korak naprej v smislu poenotenja računskih metod ocenjevanja hrupa.

V Sloveniji smo leta 2025 prvič uporabili računske metode iz te Direktive za karte hrupa železniških prog, cest in hrupa v Mestni občini Ljubljana in Mestni občini Maribor. Za vso ostalo ocenjevanje hrupa z modelnimi izračuni pa so se računske metode iz te Direktive začele uporabljati s 1. avgustom 2022.

Glede na to, da so strateške karte hrupa, ki jih pripravljamo z uporabo Uredbe o ocenjevanju in urejanju hrupa v okolju dokument, v katerega se vlaga veliko energije za doseganje njegove visoke kakovosti, ter dejstva da so med rezultati strateškega kartiranja hrupa izdelanimi z začasnimi metodami ocenjevanja hrupa (t.j. NMPB-Routes -96, XPS 31-133 in metoda RMR) ter metodo Cnossos-EU razlike v rezultatih v rangi merilne negotovosti ± 2 dB, ne moremo

zagovarjati tezo, da bi z 25. členom dopuščali uporabo zastarelih metod. Ugotavljamo, da Ocena obremenjenosti okolja s hrupom, pripravljena z uporabo metode NMPB Routes-96 ni bistveno drugačna od Ocene obremenjenosti pripravljene z metodo Cnossos-EU.

V času sprejemanja Uredbe o spremembah Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju (Uradni list RS, št. 59/19) so nas deležniki opozorili, da se bodo strokovne ocene in drugi dokumenti, izdelani po t.i. začasnih metodah ocenjevanja hrupa, zaradi dolgotrajnosti upravnih postopkov še naprej uporabljali. Nesmiselno je popravljati celotno projektno dokumentacijo zgolj zaradi drugačne računske metode, ki daje enake rezultate kot predhodna, zato je bila v Uredbo o spremembah Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju (Uradni list RS, št. 59/19) dodana prehodna in končna določba, ki je prenesena tudi v 25. člen v Uredbe.

Vljudno prosimo, za čimprejšnji odziv.

S spoštovanjem,

Pripravil:

Tone Kvasič
podsekretar

mag. Tanja Bolte
generalna direktorica
Direktorata za okolje

Priloga: Dopolnjeno vladno gradivo